

కామన్వెల్త్ గేమ్స్:
ఫాటీపుట్లో
షర్తిలకు
స్వర్ణం
శిల్పకు కాంస్యం
-‘ఆట’లో

‘పరీక్షల’ దోషులకు
పదేళ్లు జైలు
జరిమానా
పదికోట్లకు హెచ్చింపు
సవరణ బిల్లుపై చర్చలో కేంద్రమంత్రి జితేంద్ర సింగ్

ప్రభుత్వ వైఖరిని దుయ్యబట్టిన గౌరవ్‌గోయ్, ప్రియాంక గాంధీ

న్యూఢిల్లీ,జులై 28: పేపర్ లీకేజీలకు పాల్పడిన వారికి కఠినంగా శిక్షివేందుకు ప్రభుత్వ పరీక్షల్లో అక్రమాల కట్టడి సవరణ బిల్లు2026 బిల్లు తీసుకొచ్చామని కేంద్ర మంత్రి జితేంద్ర సింగ్ పేర్కొన్నారు. పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టిన బిల్లుపై చర్చను ప్రారంభించిన సింగ్ మాట్లాడుతూ దోషులకు జైలు శిక్షను 10 ఏళ్లకు పెంచామని, లీకేజీ గ్యాంగ్‌లకు జరిమానాను రూ.1 కోటి నుంచి రూ.10 కోట్లకు పెంచామని చెప్పారు. ఈ కేసుల విచారణకు ప్రత్యేక ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులు ఏర్పాటు చేశామని పేర్కొన్నారు. ఈ ప్రతిపాదిత బిల్లు చట్టమైతే సత్వర న్యాయం జరుగుతుందని అన్నారు. పరీక్ష పేపర్ లీకేజీలు అరికట్టేందుకు నందన్ నిలేకని ఆధ్వర్యంలో టాస్క్‌ఫోర్స్ ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు. ఇంతకు ముందు యుపిఎ ప్రభుత్వ హయాంలో ఎన్నో ఎంప్లొయ్మెంట్ పరీక్షలు, ఉద్యోగ పరీక్షల పేపర్లు లీక్ అయ్యాయని జితేంద్ర సింగ్ గుర్తుచేశారు. 2009, 2011లో ఎన్నో పేపర్ లీక్స్, 2010లో యూపీలో బిజిడి పేపర్ లీక్, 2012లో ఎయిమ్స్ ఎంప్లొయ్మెంట్ పేపర్ లీక్, తమిళనాడులో పిఎస్సీ పేపర్ లీక్‌లు జరిగాయి. క్రమంగా ఇవి వ్యవస్థీకృత నేరాలుగా మారాయి. వీటిని అరికట్టేందుకు 1992, 2010లో కొన్ని >>2

ప్రభుత్వ విచక్షణ మేరకే ‘హైద్రా’

● హైకోర్టు ఆదేశాలు పరిశీలించి సమీక్షిస్తాం ● ప్రభుత్వ ఆస్తుల పరిరక్షణకే హైద్రా ఏర్పాటు చేశాం ● కబ్జాకోరులే దాని రద్దు కోరుతున్నారు ● చర్యలు లేనందువల్లే సిబిఎన్‌ఇకి విస్తరించిన గ్లోబలీనా అక్రమాలు ● కెసిఆర్ పెట్టిన ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ బకాయిలు రూ. 8 వేల కోట్లు ● ఢిల్లీలో మీడియాతో సిఎం రేవంత్ రెడ్డి

కుమార్ మీద 400 కంటెంట్స్ ఆఫ్ కోర్టు కేసులు న్యాయని, అప్పుడు ఎందుకు మాట్లాడలేదని ఆయన ప్రశ్నించారు. ఒక అధికారిని ఎక్కడ నియమించాలనేది ప్రభుత్వం వివక్షణాధికారమని, దానిని ఎవరూ గుంజకోలేరని సిఎం స్పష్టం చేశారు. ప్రస్తుతం ఢిల్లీలో పర్యటిస్తున్న సిఎం రేవంత్ రెడ్డి మంగళవారం కేంద్ర మంత్రి శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్‌ను కలిసిన అనంతరం సిఎం రేవంత్ రెడ్డి విలేజ్‌కులతో మాట్లాడారు. హైద్రా కమిషన్‌గా రంగనాథ్‌ను తప్పించాలన్న హైకోర్టు ఆదేశాలపై స్పందించిన సిఎం అధికారులు నియామకం అనేది ప్రభుత్వ వివక్షణాధికారమని స్పష్టంచేశారు. న్యాయ స్థానాల మీద తనకు సంపూర్ణమైన విశ్వాసం ఉందని సిఎం తెలిపారు. హైద్రా మంచి పనులు చేస్తోందని, తమ ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన గ్రేటెస్ట్ రిఫార్మ్స్ హైద్రా అని సిఎం రేవంత్ రెడ్డి అన్నారు. హైద్రా అత్యుత్తమ సంస్థల్లో ఒకటని, ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, చెరువులు, కుంటలు, నాలాలను కాపాడటమే హైద్రా విధి అని, ఆ పనిని హైద్రా పక్కం దీగా చేస్తోందని సిఎం తెలిపారు. బతుకమ్మ కుంటలాంటి దానిని బిఆర్ఎస్‌వాళ్లు కబ్జా పెట్టుకున్నారని, దానినిపై కూడా కంటెంట్స్ ఆఫ్ కోర్టు కేసు చేశారని సిఎం విమర్శించారు. ఆ కుంట పేరే బతుకమ్మ కుంట అని, దానిపై కేసు నడుస్తోందని, వాటిని ఏవిధంగా చూడాలని సిఎం ప్రశ్నించారు. హైద్రాని పనిచేయకుండా అడ్డుకో

వాలనే కబ్జాకోరులకు సమాకరించవద్దని మీడియాకు సిఎం విజ్ఞప్తి చేశారు. హైద్రా ఎన్ కన్వెన్షన్ కూలగొట్టింది.. అది పేదోళ్లదా? గండిపేటచెరువులో ఆక్రమణలు కూలగొట్టింది... అవి పేదోళ్లవా? బతుకమ్మ కుంటను ఆక్రమించుకున్నోళ్లు పేదోళ్లా? అని సిఎం రేవంత్ రెడ్డి ప్రశ్నించారు. కబ్జాదారులను కాపాడటానికి డబ్బులు పెట్టి సోపర్ మీడియాలో తప్పుడు ప్రచారం చేసి ప్రభుత్వాన్ని బదనాం చేయాలని చూస్తున్నారని సిఎం రేవంత్ రెడ్డి మండిపడ్డారు. హైద్రా కార్యదరణపైనా, హైద్రా నిర్వహిస్తున్న బాధ్యతలపైనా ప్రభుత్వానికి స్పష్టత ఉందని సిఎం తెలిపారు. హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాలను ఇంకా పరిశీలించలేదని, ప్రభుత్వపరంగా >>2

కాజీపేట రైల్వే డివిజన్ ఇవ్వండి

మనోహరాబాద్-సిరిసిల్లా-కొత్తపల్లి రైల్వే ప్రాజెక్టు
వేగవంతం: రైల్వే మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్‌ను కోరిన కెటిఆర్

ప్రభాతవార్ ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్,జులై28: కేంద్ర రైల్వే సమాచార సాంకేతిక శాఖ మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్‌ను మంగళవారం ఢిల్లీలో బిఆర్ఎస్ పార్లీమెంట్ కెటిఆర్, పార్టీ పార్లమెంటరీ పార్టీ నేత వద్దిరాజు రవిచంద్ర, రాజ్యసభ సభ్యుడు దామోదర్ రావు, పార్టీ సీనియర్ నేత జాన్సన్ నాయర్ తదితరులు కలిశారు. తెలంగాణకు సంబంధించిన పలు కీలక అంశాలపై వినతిపత్రం అందజేశారు. అనంతరం మీడియాతో కెటిఆర్ మాట్లాడుతూ... తమకు రాజకీయాల కంటే తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు ముఖ్యమని, అందుకే రాష్ట్ర ప్రజల తరపున రైల్వే ఐటీ రంగాలకు సంబంధించిన అత్యంత కీలకమైన అంశాలను కేంద్ర మంత్రి దృష్టికి తీసుకెళ్లినట్లు తెలిపారు. కాజీపేటను కేంద్రంగా కొత్త రైల్వే డివిజన్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రధానంగా విజ్ఞప్తి చేసినట్లు తెలిపారు. ప్రస్తుతం సౌత్‌సెంట్రల్ రైల్వే పునర్వి >>2

పోలీసుల అదుపులో
ట్రైన్ ఐపిఎస్ కృష్ణారెడ్డి

ట్రైన్ అధికారిణిపై దాడిచేసినట్లు ఆధారాలు లభ్యం?

హైదరాబాద్, జులై 28, ప్రభాతవార్: సహచర మహిళా ట్రైన్ ఐపిఎస్ అధికారిని లైంగికంగా వేధించడంతో పాటు ఆమె ప్రైవేటు మీడియాలు, ఫోటోలను భర్తకు పంపిన కేసులో నిందితుడుగా వున్న ట్రైన్ ఐపిఎస్ అధికారి ఉదయ కృష్ణారెడ్డిని మంగళవారం నాడు పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్నారు. లైంగిక వేధింపుల ఘటనపై జులై 18వ తేదీన ఉదయ కృష్ణారెడ్డిపై అత్తాపూర్ పోలీసు స్టేషన్‌లో బిఎన్‌ఎస్ 74,75,77, 315(2) సెక్షన్లతో పాటు ఐటీ చట్టంలోని 66 సెక్షన్‌కింద కేసునమోదవడం తెలిసిందే. అదేరోజున ఉదయ కృష్ణారెడ్డిని >>2

MARUTI SUZUKI

INNOVATION YOU CAN SEE.
INTELLIGENCE YOU CAN FEEL.

Sophisticated design. Seamless comfort. Advanced technology.

India goes electric

INDIA'S LARGEST**
FAST-CHARGING NETWORK

543 km RANGE*

BHARAT NCAP

5 STAR SAFETY RATING BNCAP

NEXA edge

60% ASSURED BUYBACK
AFTER 3 YEARS

8 YEARS WARRANTY
* BATTERY: 8 YEARS
* VEHICLE: 315(PAID) YEARS

SCAN TO CONNECT TO
A SHOWROOM NEAR YOU

E-BOOK TODAY @
WWW.NEXAEXPERIENCE.COM

Creative Visualisation. Images used are for illustration purposes only. | Applicable T&C available at the dealership. | **As certified by Kantar IMRB for an OEM platform for end-to-end usage as on November 28, 2025. | *543 km range: Certified range; actual results may vary by driving conditions and usage. | Assured buyback plan is available on payment basis with the option of 3 years/45 000 km or 4 years/60 000 km ownership plans (whichever is earlier). The program is offered through an insurance company. e VITARA comes with standard warranty of 3 years/1 00 000 km (whichever is earlier) with an option of extending the same on payment basis to 5 years/1 40 000 km and service activated coverage for 6th to 8th year for EV related components.

ప్రజాస్వామ్యంలో ఓటరు జాబితాపై ప్రజలకు నమ్మకం లేకపోతే ఎన్నికల ఫలితాలపై కూడా అసహనం తలెత్తవచ్చును. అందుకే ప్రత్యేక ఓటరు జాబితా సవరణ వంటి ప్రక్రియల అత్యంత పారదర్శకంగా, రాజకీయాలకు అతీతంగా సాగాలి. ఇప్పటికే ఎన్నో రాష్ట్రాలలో 'సర్' ప్రక్రియ విమర్శలకు తలెత్తుకుంది. కాగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎన్నికల అమలుపై వెలువడుతున్న ఆరోపణల ఎన్నికల నిర్వహణపై అతీత ప్రశ్నలను లేవనెత్తుతున్నాయి. ప్రతిపక్షాల ఆరోపణలు కొద్దీయదగినవి కావు. అర్హులైన ఓటర్ల పేర్లు తొలగిస్తున్నారని, బూత్ లెవెల్ అధికారంలోపై అసహనం ఉత్తిడి ఉందని, రాజకీయ ప్రభావంతో దృవీకరణ జరుగుతోందని, ఫారాల పరిశీలన సజావుగా లేదనే ఆరోపణలున్నాయి. ఆ మేరకు ఎన్నికల సంఘానికి స్పృహదులు కూడా అందాయి. నకీలీ నమోదులు, మరణాలైన వారి పేర్లు, ఒకటి కంటే ఎక్కువ చోట్ల నమోదైన ఓటర్లను గుర్తించి జాబితాను సరి చేయడమే ఎన్ఎఆర్ లక్ష్యమని ప్రకటించుకున్నా జరుగుతున్న ప్రజాపరణ వేరేగా దృగ్గనిస్తోంది. ప్రతి అభ్యంతరాన్ని స్వీకరించేందుకు, ప్రతి ఓటరుకీ అవకాశం కల్పించేందుకు పట్టబడ్డ విధానాలు అమల్లో ఉన్నాకూడా అధికారయంత్రాంగం కొన్ని విధానాలు పట్టింపుకున్నట్లు చెప్పాలి. ఎన్నికల ప్రక్రియలో పారదర్శకత ఎంత ఎక్కువగా ఉంటే, రాజకీయ వివాదాల అంత తక్కువగా ఉంటాయి. ప్రతి తొలగింపుకు స్పష్టమైన కారణం ఉండాలి. ప్రతి అభ్యంతరానికి వేగంగా పరిష్కారం లభించాలి. ప్రతి రాజకీయ పార్టీకి సహజ సమాచారం లభించాలి. ఇదే ప్రజాస్వామ్యానికి సరైన మార్గం. ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో ఓటరు జాబితాలపై వివాదాలు కొత్తవి కావు. గతంలో అధికారంలో ఉన్న ప్రభుత్వాలపై కూడా ఇలాంటి ఆరోపణలు వచ్చాయి. అందువల్ల ఇది ఒక పార్టీకి సంబంధించిన అంశంగా కాకుండా, ఎన్నికల వ్యవస్థ విశ్వసనీయతకు సంబంధించిన సమస్యగా చూడాలి. కానీ ఎన్నికల సంఘంపై ప్రజల విశ్వాసం దెబ్బతింటే సప్లహీయేటి అధికారాలపై మేనేజ్మెంట్ అమలులో బూత్ లెవెల్ ప్రజాస్వామ్యం వ్యాప్త అత్యంత కీకరం. అధికార యంత్రాంగం వేగం కంటే నాణ్యతకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. ఇతర వైపు రాజకీయ పార్టీలకూ బాధ్యత ఉంది. అధికారంతో కూడిన అభ్యంతరాలను సమర్థించడం, వాటిని నిర్వహించేటప్పుడు వివాదంపడాలి ఉంది నమోదతరంగా జరగాలి. అర్హులైన ఒక్క ఓటరు పేరు కూడా అన్యాయంగా తొలగించబడకూడదు. అదే సమయంలో నకీలీ నమోదులకు కూడా స్థానం ఉండకూడదు. ఈ రెండింటి మధ్య సమతుల్యత సాధించడమే ఎన్నికల సంఘం ముందున్న అసలు సవాలు. ఎన్ఎఆర్ వివాదం చివరికి ఒక స్పష్టమైన సందేశాన్ని ఇస్తోంది. ఎన్నికల నిర్వహణలో పారదర్శకత, జవాబుదారీ

ప్రజావాక్కు

విద్రాహ ప్రమాదంలో చనిపోయిన వారికి ప్రభుత్వంలో ఉద్యోగం ఇస్తాం, ఆరుకుండా అనడం మన నాయకుల కల అలాపబైపోయింది. ఆసుకుండా అనడంలో అర్థమైంది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇస్తాం అనడం మాత్రం కరెక్ట్ కాదు. మన రాజ్యాంగం 14వ ఆర్టికల్లో స్పష్టంగా చెప్పే ముందు అందరూ నమ్మాలనే అని ఉంది. భారత దేశంలో చంద్రా మహేష్ నవ్వుకరమైన సమస్యత్యాన్ని, రక్షణలను కల్పించబలంలో సమస్యత్యాన్ని రాజ్యం నిరాకరించబడదు. మరి ఇలా ఈకుంటుంటేవారికిప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇస్తామనడం చట్ట విరుద్ధం.ఇదే విధానాన్ని మద్రాస్ హైకోర్టు స్పష్టపరచివేసింది.గతంలో తమిళనాడు విజయ సభలో చనిపోయినవారి కుటుంబంలో ఒకరికి ఉద్యోగమిస్తామని అన్న హామీలు రాజ్యాంగం విరుద్ధం, పర్యటన పెట్టి ఆర్కులు ఉన్నాయి. మద్రాస్ హైకోర్టు తీర్పు అభినందనీయం. ఈతిర్పు అన్ని రాష్ట్రాలకు వర్తిస్తుంది మరి మన నాయకులు చనిపోయిన వారికుటుంబంలో ఒకరికి ఉద్యోగం ఇస్తాం అనడం పరిపాలన అయిపోయింది. కనుక ఇక నుండి ఇలాంటి సందర్భాలలో అలాంటి చట్టవిరుద్ధమైన హామీలు ఇవ్వకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

అధిక, సామాజిక, రాజకీయ విశ్లేషణాత్మక రచనలు పంపగోరు రచయితలు
 ఎడిటర్: పీడిట్... మాకు పంపే వ్యాసాలు ఇతర పత్రికలకు కూడా పంపడం సరైన విధానం కాదు. సహకరిస్తున్న ఆశీస్సాం. -ఎడిటర్
 (e-mail: editpage@vaartha.com)

కెనం, ప్రజలతో నిరంతర సంభాషణ ఈ మూడు సూత్రాలు బలంగా ఆపవలెతో ఆలోచనలు తాపంచుకుంది. తెలంగాణలో మొత్తం ఓటర్లు 3.4 కోట్లు. రాజకీయాలపై ప్లాగ్ చేసిన రికార్డులు సుమారు 88 లక్షలంటాయి. సుమారు 30లక్షలు అతి అధికంగా అలవాదు. ఇది మొత్తం ఓటర్లలో దాదాపు 9శాతంగా చెప్పాలి. ఏ.ఎం.జె.ఆర్. డిప్యూటీలైన కామ్రేడ్స్ మొట్టమొదట ప్లాగ్ చేసే రికార్డులను సుప్రీం కోర్టు తీర్పు స్పష్టం చేసింది కూడా. వలసదారులు, దూషితేలే దీనిని కారణంగా పైదానిరాజ్యాల్లో అత్యధిక తోలిగించుట ఉండే అవకాశం ఉంది. తెలంగాణలో 30 లక్షల వరకు తోలిగించే అవకాశం ఉంది అని అంచనా. ఇక ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో మొత్తం ఓటర్లు 4.16కోట్లు కాగా ఒక్క తిరుపతి జిల్లాలోనే 2.88 లక్షల మంది అహుతీ తెలియని వారి జాబితాలో పెట్టారు. ఇప్పటికే 15.2 లక్షల మంది పరిశోధించిన వారు, 14.4 లక్షల మంది చిన్న గాయాలు మారిన వారు, 7.3లక్షల దూషితేలే వెనక్కి 37లక్షలకు పైగా ఓటర్లు తోలిగించు ప్రక్రియలో భాగితులుగా ఉన్నారు. ప్రజాస్వామ్యంలో ఓటు హక్కు కేవలం రాజ్యాంగం హక్కు మాత్రమే కాదు, అది జన స్వరానికి ప్రతీక. అర్హులైన ఒక్క ఓటరు చేరు కూడా అన్యాయంగా తోలిగించబడకూడదు. అదే సమయంలో నేటి సమాచారం కూడా స్థానం ఉండకూడదు. ఈ రెండింటి వద్ద సమతుల్యత సాధించడమే ఎన్నికల సంఘం ముందున్న అలవాట సవాలు. ఎన్.జె.ఆర్. వివాదంలో తేలిక విషయాలను బట్టి చివరికి ఒక స్పష్టత మైన సందేశాన్ని గమనించవచ్చు. ఎన్నికల నియంత్రణ పారదర్శకత, జవాబుదారీతనం, ప్రజలతో నిరంతర సంభాషణ, ఈ మూడు సూత్రాలు బలంగా ఆపవలెతో ఆలోచనలు తాపంచుకుంది. ప్రజాస్వామ్యంలో బలవేది రాజకీయ విజయాలతో కాదు. ప్రజలు ఎన్నికల ప్రక్రియను సమ్మెస్తున్నదే. ఆ సమ్మతాన్ని కాపాడడం ఎన్నికల సంఘం, రాజకీయ పార్టీలు, ప్రభుత్వాలు అందరి కుమ్మడి బాధ్యత. ఓటు హక్కు అనేది ప్రజా స్వామ్య వ్యవస్థకు మూలస్థంబం. ప్రజలతో సరిదిద్దు బాట్టు లేదా అధికారిక ప్రక్షాళన చేసేటో ఏఒక్క నిజమైన పౌరుడూ ఓటు హక్కుకు దూరం కాకూడదు. ఎన్నికల కమిషన్ విశ్వసనీయత పెరగావా, ప్రజాస్వామ్య పునాదులు బలపరచావానో ప్రక్రియ నిష్పాక్షికంగా, పారదర్శకంగా జరగడం అత్యంత అవశ్యకం. తగినముందస్తు నోటీసులు లేదా శ్రేతస్థాయి విచారణ లేకుండానే నిజమైన ఓటర్ల వలస జాబితా నుండి తొలిగించడం ప్రశ్నార్థకం కాదు. పెటన్ కాలక్రమం, పెటన్, ఆటర్ను మర్రాలు అవసరమైన ఆధార, పుట్టిన తేదీ లేదా నివాస ప్రదర్శకణ పత్రాలును స్థిరత సమయంలోగా అందించలేక ఓటు హక్కు కోర్కేయే ప్రపంచం ఏర్పడింది. అది ప్రజాస్వామ్యానికి తీరని మచ్చ.

ಬಲಮೈನ ಲಕ್ಷ್ಯಮೆ 'ಕಾರ್ಟ್ರಿಕ್' ವಿಜಯಾನಿಕೆ ನಾಂದಿ!

మి దతల దుడు ఉద్యమం
విజయమంతగా ముగియటా
నీకి ముఖ్య కారణం పట్టుద! విద్యార్థులలో యువతలో ఆ పట్టుదల లక్ష్యం సాధించాలన్న వికాగ్రత వారా తోజుల తర్వాత ఈ ఉద్యమంలో మానగల్గొం. సి.జె.పి క్రాఫ్ట్ జనసా పార్టీ స్థాపించిన అభిజిత్ దేవ్ స్వీయ నాయకత్వంలో ఈ విజయం సాధించడూ, వెనకపడరైనా పునరా అనది హస్తంవలనయవంతం

**రావులపాటి
నీతారావు**

అది తర్వాత తెలంగాణ విషయం! ప్రస్తుత పరిస్థితులలో, ఉత్తమమైన సమష్టమణిని ఆపక కొన్ని ప్రాంతాల్లో సమష్టమంచకేవల్యాని అవేశారు ఎందుకంటే జాత్యు 19వ జంతు మంతరి నుంచి సోనమ్ వాంగ్ మక్తన్ ఒక రోజు ముందు తేజసిన రోజున వందల కొద్దీ యువవత నిరసనకారులకు వత్తాను వలెకారు. ఓబిడర్, యు.సి, పారాస్కాని, వారాస్కాని మొదలై టీడీపీ గూఢాచారి నుండి తనలోపన్న వాతావరణం జరిగి ప్రాంతాన్ని చేరుసాగారు! మెట్రో స్టేషన్లు మూసివేయబడియెటినా, ఇంటర్నెట్ సర్వీసులను పనిచేయబడేయినా, జంతుల వివరాలను అన్నే కోరికే సర్వీసుల నడుమకుంటూ జంతుల మంతరి ప్రాంతానికి చేరుకోవటం విశేషమే! ఎవరిని అడిగినా జంతుల మంతరిని వెళ్తున్నాం అనే!జంతులమంతరి ప్రాంతాంతలో నిరాహార దీక్షలు చేస్తున్నవారు ఆశ్రితి తట్టుకొని అన్నే గుంటూరు కాలోరీ ఉత్పత్తిలో పాల్గొనటం, అంతా అన్నే మేమునా కాలోరీ ఉత్పత్తిలో పాల్గొనటం, జంతుల మంతరి మేమునా అని చేయూతనంతటి ఉత్పత్తి కాలోరీ మేమునా విషయంగా చెప్పకే తప్పుడు! 21 రోజుల నిరాహార దీక్ష చేస్తూ గూడా చెక్కుచెదరని దీక్షలో మిన్నూర్లు వందలాదివారి ప్రజాసంఘం వారు లక్ష్యాన్ని బలంగా చేస్తున్నారని చెప్తేనే! అంతేగాదు ప్రజాసంతకం మనప్రవర్తనలో కూర్చోవటం గూడా అరుదైన విషయమే! ఆశ్రితి జయించి క్రమం తెలుసుకొని అలంబనా చేసుకుని విద్యార్థులు వారి శరీరాలను గంటల వారి మొదటి విజయంగా చెప్పకేవల్యా!విద్యార్థులలో అంతా జంతుల మంతరిని అన్వేషించి అన్వేషించి కోపాన్ని కలిగి జంతుల వారు బయటకు ఉడిగి ఉడిగి వస్తున్నారని అన్వేషించి జంతులమంతరి ప్రాంతంలో అంతంత విద్యార్థి లో తానా మనా వస్తున్నారని వున్నందు ఆనటం అక్కడి వారిని కంటితడి పెట్టింది. విద్యార్థి 20 నాడు జంతుల మంతరిలో మానసిక దుస్థితిని వున్నారని లోకం ముందుకు తెలిగ గూడా, అది వాస్తవం, అంతా అన్వేషించి అయినా ఎదురొడి నిర్దోషవలం, అనివేషించి కాన

ఇకా ఆ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్న జనానికి కక్షకు కట్టినట్లుగా కనిపిస్తున్న పున్నాదులు! అయితే ఇన్ని జరిగినా వాంఛించిన తగ్గుకుండా పుండటాన్ని ఇప్పటికీ వీధి కథలుగా చెప్పుకుంటూనే ఉన్నాడు! ప్రతిపక్షాలను విధ్వంసించే ఆయుధంగా మలుపుకుంది! ఉద్దేశంతో చేసే ఆ ప్రతిఫలనం వారి శరీరాల్లో ఇంకిపోయి వట్టుదలను మరింతగా పెంచినందువల్ల అంతగా ప్రభుత్వాన్ని పాలనను ఎదిరించి పోరాడగలిగారు! వారి ప్రతిపక్షానా శక్తిని ఆణివియేటానికి ప్రయత్నించినా మరింత వేగం పులుస్తోంది వారిలో తిరగబడే నేర్పరితనాన్ని కలిగించటం వల్లనే, అంతమంది పోలీసులను ఎదుర్కొని, దీక్షను సాగించగలిగారు! ప్రొటెస్ట్ వారికి ఆ క్షణంలో 'లైఫ్ లైన్' గా మారింది అన్న భ్రాంతిని చూపరులకు కలిగించింది! వేల

[illegible]

దానికే కారణంగా అవినీతి కరాళస్వత్వం కనపడింది. 20 లక్షల మంది (దాదాపు) నీటి దెబ్బను చాలా రోజులు కష్ట పడి వగలనరా తయైనా చదివి వరకై రాగిన తర్వాత అది చెల్లదని అంటే విద్యార్థుల కమప్లెక్స్ ఏకాగ్ర ఉడికి ఉడికి పైకిచ్చి ఉద్యమంగా మారింది! మళ్ళీ వరకై రాయాలి! అదీ వారి స్కూల్ వరకై జరుగుతున్నప్పుడే అంటే విద్యార్థి రోలానికి అందోళన తప్ప మరో మార్గం ఏముంది? ఎంతో మంది విద్యార్థులు అపస్థితిని తట్టుకోలేకపోయారు! పోలీసులు సరియైన అచావాసం లేకుండా ప్రాథివస్థలు జరుగుతున్న ప్రాంతాలకు గుంపులుగా చేరకుండా పుండటానికి బలప్రయోగం చేయటం ఆగ్నికే ఆజ్ఞం పోసినట్లయింది! ప్రభుత్వం ఈ ఉద్యమాన్ని అణచివేయటం సాధ్యం కాదని భావించిన తర్వాతనే క్రిందికి దిగివచ్చి దిద్దుబాటు చర్యలు మొదలు పెట్టింది. ఆ చర్యలు మొదటి దశలోనే 'లీక్' అని తెలిసినప్పుడే తీసుకున్నట్లయితే వరిస్థితి యంతథాదా వచ్చేదేనో! కానీ కాక్రే పార్టీ ఢిల్లీయందుకు కార్యకలాపంలో విధిలేక తలపంచే వరిస్థితి ప్రభుత్వం తెచ్చుకోవటం దయనీయంగా మారింది! చేయని పాపాలు పార్టీలు ఈ అనాధాదళ ఉద్యమాన్ని హైజాక్ చేసు ప్రయత్నించినా, వారికి సాధ్యం కాలేదు! 'సమ్యక్ ఒడిది సోకు ఒడిది' అన్న రిలీఫ్ ఈ పార్టీల 'కైడి' తీసుకోవాలని శతవిధాలా ప్రయత్నించినా విఫలం చెందక తప్పదు! కత్తి విడిచి నామ చేయటం ఈపార్టీలకు అలవాటుయింది.నమస్కరాలు నవపర్తియటం మానేసి నీపులను ఎగిరేయటం అన్ని పార్టీలకు ఆనవాలుయితగా మారటం దుర్దృష్టకరం! అహింసతో స్వాతంత్ర్యం సాధించుకున్న ఈ దేశం క్రమేపీ హింసకు అలక ఘటనలల్లో స్థానం ఇవ్వటం కోసంచేసింది! విద్యార్థులు అదుపు తెచ్చలే అల్లరి చిల్లరి పనులు చేసారు! మన ఇంధన్ గూడా బిల్లుల అల్లరి చేస్తేలు చూస్తునే వుంటాం! తల్లిదండ్రులు ఆ చేస్తులు శ్రుతిమించినప్పుడు హద్దుల్లో పెట్టగరం! ఆ నేర్పు ప్రభుత్వాల నేర్పు రోలాని! కరుదగట్టిన అల్లరి మూకలను అణచివేసే దోహత కోసే! సహతరుగా అందోళనకు దిగిన యువతను విద్యార్థులను, అదుపు చేయాలని ప్రయత్నించటం సరికాదు! ఆ విధంగా ఢిల్లీ పోలీసులు చేసారన్న ఆరోపణలు ఉపిరి పోసుకోవటం వల్ల, అందోళనకలకు ప్రతిఫలంబావారు. ఆ ప్రతిఘటనలకు నానభూతి అందింది. అందుకే మిదతల యుద్ధం విజయవంతంగా ముగిసింది! కాక్రే పార్టీ ఈ విజయాన్ని ఆధారం చేసుకొని రాజకీయాల్లో జోరబడితే దేశంలో పున్న అన్ని పార్టీల మారదే మిగులుతుంది. ప్రత్యేకత తేరుకు మాత్రమే కాదు లక్ష్యానికి పున్నప్పుడే విజయం చీపటం దురుదయైనా దశకృత్యం

గొడవ... ఇలా నాదే. అన్నింటికీ సుమంగళ్యము ప్రాతా వసరాలూగా మారాయి. ఆధునిక సౌరశ్రోతిక జగత్తుకు మెదురుగా, 21వ శతాబ్దపు చమరంగా అవి గర్భింపు పొందాయి. వాటి తయారీపై అలస్తంగా దృష్టిసారించిన ఫలితంగా ప్రస్తుతం దేశీయ కవాచాల్ని విప్లవో 90అతానకి పైగా దిగుమతులే దిక్కువుతున్నాయి. కొవిడ్ సమయంలో సరఫరాలు స్తబ్ధించి పరిశ్రమలు కుదేయడయ్యాను. ఈ దురదృష్టను తెప్పించేందుకు విప్లసు సానికొగారి డిజైన్ చేసుకోవడంతోనే కవాచ తయారీ, ప్యాకేజీంగ్, డిస్ట్రిబ్యూట్ తదితరాలలో స్థానంబలన సాధించేందుకు ఇండియా నడుం కట్టింది. అందుకు ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తూండీ ఆదిలోనే సంక్షిప్త విప్ల జోలికి వెళ్లకుండా దేశ విప్లుత పరిష్కారజాల రీత్యా పూర్వకణాంగా ముందుకు సాగాలని నీతి ఆయోగ్ రోజూర్నల్ జటీవమ్ నూపించింది. ఈ క్రమంలోనే గుజరాత్లోని సానండ్లో జపానే, థాయ్లాండ్ నంస్థల సహకారతో సిద్ధమైన కర్మాగారం మాడి గవితన నాలుగు నెలల వ్యవధిలో పట్టాబడికెక్కిన మూడో సమీకరణానికి పరిశ్రమ కావడం దేశీయం. ఏడాదికి 20కోట్ల విప్లుతో మొదలు పెట్టి, రాబోయే రోజుల్లో కొత్త ప్లాంటు తయారీ సామర్థ్యాన్ని 500 కోట్లకు పేరుకెక్కాలన్నది లక్ష్యం. అన్ని అనుకున్నప్పుడు జగితే ఇక్కడి నుంచి విదేశాకావాగమవుతులు సానండ్లపై ‘షేకిన్ బండియ’ ప్రస్థానం మరో మెట్టుకు చేరుతుంది! దేశీయంగా సమీకరణంపై వినియోగ

ప్రస్తుతంతో పోలిస్తే, 2030 నాటికి రెట్టింపువుతుందని అంచనా. పీఎల్ఐ వంటి పథకాల కారణంగా మొత్తకేతయా రీలో ఇండియా ప్రపంచంలోనే రెండోస్థానానికి చేరింది. ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాల ఉత్పత్తి సైతం కొన్నేళ్లుగా జోరందు కుంది. దాంతో సెమీకండక్టర్ అవసరం అధికమైంది. వాటా

కోసం చైనా, టైవాన్, హాంకాంగ్, దక్షిణ కొరియా, జపాన్ వంటి దేశాలపై ఆధారపడల్సి వస్తుంది. గడిచిన తొమ్మిదేళ్ల లో సెమీకండక్టర్ ఉత్పత్తులకు భారతావని 15వేల కోట్ల డాలర్ల విదేశీ మారకప్రవాహాన్ని ధారవహించింది. ఈ పరిధి న లోంచి బయటపడేందుకు ఇప్పటికే హాంకాంగ్, టైవాన్, 1.64 లక్షల కోట్ల విలువైన 12 సెమీకండక్టర్ తయారీ ప్రాజె క్టులకు ఇండియా ఆమోదం తెలిపింది. దీక్షైనే ఆసుసం

[illegible]

డి. 20వ శతాబ్దపు ప్రారంభంలో పులి లెక్కింపులో లక్ష కన్నుక్కు తెలుగు, 2013లో 3274కు తరువాత 2014లో 3200 తగ్గిపోయాయి. మానవ పులుల నగరాల విస్తరణ, వ్యవసాయం తదితర కారణాలవల్ల పులుల93శాతం మేర సమాజ ఆవాసం కోల్పోయాయి. అంతేకాకుండా, మానవ వన్యప్రాణి సంపదన, వాతావరణ మార్పుకూడా పులులజనాభా క్షీణతకు, మనుగడ నష్టానికి కారణాలు. ప్రపంచ దేశాలలో అత్యధిక సంఖ్యలో 2226 పులులతో భారత దేశం ఉంది. భారత దేశం తర్వాత 500 పులులతో మలిమీయా అనున

ప్రస్తుది. 2004 లో 440 పులులతో మూడో స్థానంలో ఉన్న బంగ్లాదేశ్, బైగర్ సెన్సుస్ 2015లో 106కు పులుల జనాభా క్షీణనం చదవబడింది. పులులు అంతరించిపోకుండా రక్షణ పడవడమిది 2010లో రష్యాలలోని సెయింట్ పీటర్స్ బర్గ్ బైగర్ సెన్సుస్ వద్ద పులుల దివోళ్యం ను నిర్వహించారు. జాతీయ పులుల సంరక్షణ ప్రాధికార సంస్థ (డేవనల్ బైగర్ కన్సర్వేషన్ ఆథారిటీ ఎన్డీసీఎస్) దేశవ్యాప్తంగా పులులను లెక్కిస్తుంది. రాష్ట్రాలలో అన్ని ఉదాత్త నాలుగొక్కోసారి కు గణన జరుగుతుంది.వన్యప్రాణుల గణాంక సేకరణ దేశంలోని అన్ని అటవీ ప్రాంతాల్లో జరుగు తుంది. అటవీ సన్నిధిని రోజూ సుమారు నాలుగు కిలోమీటర్లు నడుమకుండా వెళ్లి, పులులతో పాటు ఇతర వన్యప్రాణులు ఆధారాలను అన్వేషిస్తారు. 2014 నుంచి ఎన్డీసీఎస్ వన్యప్రాణుల లెక్కింపులో అత్యాధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని కూడిన కెమెరాలు వాడుతుంది. వీటిని వన్యప్రాణుల తిరిగి ప్రదేశాల్లో ఎదురయ్యే యాగా డెక్కు అనుమిస్తారు. ఒక్కో నుంచి రెండు ఎదురుగా ఎత్తులో ఉండే ఈ కెమెరాలు 24

సంబంధాలు వాణిజ్యతీవే పరిచినట్లున్నాయి. చిత్రాల్లోని జంతువుల ఎత్తు, చారలు, నడకను, పరిగణనలోకి తీసుకొని వాటి సంఖ్యను లెక్కగొన్నామని భారత దేశంలో దాదాపు 3 వేల పులులున్నాయని లెక్కలు చెప్తున్నాయి. పులుల ఆవాసానికి ప్రపంచంలోనే భారతదేశం అనుషైన ప్రాంతం. దేశంలో క్రమంగా పులుల జనాభా పెరిగిపోతోంది. 2006లో 1,411, 2010లో 1,726, 2014లో 2,226 పులులున్నాయి. 2018లో అసంఖ్య 2,967కు చేరుకుంది. ప్రతి నాలుగేండ్లకు ఒకసారి పులుల గణావేపడుతారు. 2014లో అభివృద్ధి జాతి ప్రపంచదేశంలో పులుల సంఖ్య 68 కాగా, 2018 నాటికి ఎప్పటికీ తెలంగాణలో కలిపి వీటి సంఖ్య 74కు చేరింది. ఏపీలో 48, తెలంగాణలో 26 పులులున్నట్లు రికార్డులు చెప్తున్నాయి. దేశంలోని ఆతిథ్యం అభయారణ్యాలలో ఒకటైన నాగార్జునసాగర్ శ్రీశైలం పులుల అభయారణ్యంలో 2006లో 95 పులులుండేవి. 2010లో వీటి సంఖ్య 72కు, 2014 నాటికి 68కి తగ్గింది. అయితే, 2018 లెక్కల్లో ఈ సంఖ్య పెరిగింది. రాంచెపికి వెళ్లింది పెర్రెన పులి భారతదేశ జాతీయ జంతువు. 1972లోనే పులిని జాతీయ జంతువుగా ప్రకటించిన భారత్ మరలనే ఏడాది లైగర్ ప్రాజెక్ట్‌ను ప్రారంభించింది. పులిని పేదాడే వారికి కఠిన శిక్షలుపడేలా పట్టాలు తెచ్చింది. వాటి సంరక్షణ కోసం ధారాగారి ఖర్చు చేస్తోంది. దేశంలో 48 పులుల అభయారణ్యాలను ఏర్పాటు చేశారు. అంతర్జాతీయ పులుల దినోత్సవం సందర్భంగా ఆసియా లైగర్ ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ రిపోర్ట్ ప్రకారం తెలంగాణ అడవుల్లో 26 పులులు ఉన్నట్లు తెలియి. గతంలో 20 పులులు ఉన్నట్లు ఒక అంచనా ఉండగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, అటవీశాఖ చేపట్టిన అటవీ రక్షణ పర్యవేక్షణలో పులుల సంఖ్య కోనేందుకు దోహద పడ్డాయి. తెలంగాణలో పులులసంఖ్య పెంచే కార్యక్రమాలను రాష్ట్ర అటవీశాఖ అధ్యక్ష్యంలో పర్యట చేపడుతున్నారు. రాష్ట్రంలో కూడల్, అమృతాడం రెండు అభయారణ్యాలన్నాయి. రాజ్ పుర్ రోజుల్లో పులుల అతి పుష్టికి మరిన్ని కట్టబడిట్టును ఏర్పాటు చేయడం కాకుండా వాటి రక్షణ కోసం వ్యవస్థను కట్టబడిట్టు చేయడానికి, పర్యట తీసుకుంటున్నారు. పులి పర్యం, గోళ్ళ కోసం వాటిని చంపే వారి పట్ల శిక్షలను తీవ్ర తరంగ చేసేందుకు కార్యాచరణ అనుసరిస్తున్నారు.

